

Propis obilježavanja noći polovine mjeseca šabana

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Abdulaziz b. Abdullah b. Baz

Prijevod: Senad Muhić

Revizija: Senad Crnkić

حكم الاحتفال بليلة النصف من شعبان

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

ترجمة: سناد موهيتش

مراجعة: سناد تسرنكتش

Propis obilježavanja noći polovine mjeseca šabana

Hvala Allahu Uzvišenom koji nam je usavršio vjeru i upotpunio blagodat. Neka je salavat i selam na Poslanika pokajanja i milosti, a zatim:

Rekao je Uzvišeni:

Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio. (El-Maida, 3)

Zar oni da imaju bogove koji im propisuju da vjeruju ono što Allah nije naredio? (Eš-Šura, 21).

U dva *Sahiha* se bilježi od Aiše, radijellahu anha, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Ko uvede nešto novo u ovu našu stvar (vjeru) a što nije od nje, odbija se!“

Imam Muslim bilježi u svome *Sahihu* od Džabira da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio na hutbi svakog petka:

„A zatim...doista je najbolji govor govor Allaha Uzvišenog, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.“

Dakle, ajeti i hadisi na ovu temu su mnogobrojni.

To nam jasno kazuje da je Allah Uzvišeni ovom Ummetu usavršio vjeru i upotpunio blagodat te da Njegov Poslanik nije preselio sve dok nije prenio Uputu i pojasnio svome Ummetu sve što mu je propisano od govora i djela.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jasno se je izrazio da sve što ljudi uvedu u vjeru, a nije od nje, da se odbija pa čak iako postoje lijepe namjere i nijeti.

Prijašnje generacije od ashaba, su prepoznale opasnost novotarije u vjeri, a isto su to razumjeli i učenjaci islama nakon njih, pa su upozoravali u svojim djelima poput Ibn-Veddaha, Et-Tartušija, Ibn-Šame i drugih.

Od stvari koje su ljudi uveli u vjeru jest obilježavanje noći polovinom mjeseca šabana, te izuzimanje njenog dana za post.

Za ovo ne postoji niti jedan dokaz na koji je dozvoljeno da se oslonimo na njega u argumentovanju. Hadisi koji se bilježe o njenoj vrijednosti su slabi a po pitanju namaza u toj noći svi hadisi su

izmišljeni (mevdu') kao što su to pojasnili učenjaci hadisa. Kasnije ćemo, uz Allahovu dozvolu, spomenuti nekoliko citata.

Postoje govori selefa (iz Šama) o vrijednosti ove noći, a ono na čemu je većina učenjaka jeste da obilježavanje ove noći spada u novotariju u vjeri, a hadisi koji su došli na temu ove noći su slabi a neki izmišljeni kao što je to pojasnio Ibn-Redžeb u svojoj knjizi *Letaifu-l-me'arif* kao i mnogi drugi učenjaci.

Pravilo je da se slabi hadisi koriste i radi se po njima u ibadetima čija je osnova ispravna i za koje postoje jasni i vjerodostojni dokazi (dakle, osnova za ibadet, op. prev.).

No, međutim, obilježavanje ove noći polovinom mjeseca ša'bana nema osnove i ispravnog temelja zasnovanog na vjerodostojnim dokazima pa da se pri tome koriste slabi hadisi. Ovo pravilo pominje šejhul-islam Ibn-Tejmije, rahimehullah.

Postoji koncenzus učenjaka gdje stoji da je obavezno (vadžib) vratiti svako pitanje u kojem su se ljudi razišli Allahovoj Knjizi i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, pa što se tu presudi ili odredi to je šerijat koji nam je obavezno slijediti, ali ono što mu se suprostavlja obaveza je ostaviti i odbiti, a ibadeti koji nisu spomenuti u Knjizi niti sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, su novotarija u vjeri te ih nije dozvoljeno upražnjavati, a kako tek pozivati u njih! Rekao je Uzvišeni:

O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allah i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše. (En-Nisa, 50). "Rješenje ljepše" tj.najljepši rezultat.

Ma u čemu se razilazili, treba da presudu da Allah. (E-Šura, 10).

Reci: Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeha vam oprostiti! (Alu Imran, 31).

I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore. (En-Nisa, 65).

Dakle, ajeti na ovu temu su mnogobrojni, te kruže oko značenja da je obaveza vratiti pitanja - u kojima se razidemo - Allahovoj knjizi i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, zatim zadovoljstvo njihovom presudom te da je to stvar koju iman iziskuje i da je to bolje na ovom kao i na onom svijetu.

Rekao je Ibn-Redžeb u svojoj pomenutoj knjizi *Lataifu-l-me'arif*, nakon navedenog prošlog govora: „Polovinu mjeseca šabana, neki

tabi'ini iz Šama, poput Halida b. Ma'dana, Mehkula, Lukmana b. Amira i nekih drugih, su veličali te se trudili u ibadetu te noći, a zatim su ljudi to uzeli od njih. Rečeno je da su do njih doprli israilijati po pitanju ove noći. Ovo je negirala većina učenjaka Hidžaza poput Ata'a i Ibn Ebi-Melike, a Abdurrahman b. Zejd b. Eslem prenosi od učenjaka Medine - i to je govor drugova Malika i drugih – kako kažu: 'Sve je to novotarija...a od imama Ahmeda se ništa ne zna da je rekao po pitanju ove noći', sve dok nije rekao (Ibn-Redžeb): Po pitanju ove noći (polovine mjeseca šabana) nije došlo ništa vjerodostojno od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, niti od ashaba...“

Iz pomenutog govora jasno vidimo da po pitanju ove noći nije došlo ništa vjerodostojno ni od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ni od ashaba.

Treba znati da svaka stvar čija propisanost nije ustanovljena šerijatskim ispravnim dokazima, muslimanu nije dozvoljeno da to uvodi kao novotariju u Allahovoj vjeri, svejedno, radio on to pojedinačno ili u džematu, sakrio ili ispoljio, zbog općenitosti riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „*Ko uradi nešto nije od naše stvari (vjere) to se odbija!*““, kao i drugi hadisi koji upozoravaju na novotarije u vjeri te negiranje i odbijanje istih.

Rekao je imam Et-Tartuši, rahimehullah, u svojoj knjizi *El-havadis vel-bide'*: „Bilježi Ibn-Veddah od Zejda b. Eslema da je rekao: 'Ne pamtimo ni jednog od naših šejhova i fakiha da su obraćali pažnju na noć polovine mjeseca šabana niti su hadis Mekhula smatrali vjerodostojnim i na njega obraćali pažnju, niti su u njoj vidjeli neku vrijednost koja ne postoji u drugoj noći'.

Rečeno je Ibn Ebi-Meliki: 'Doista Zijad En-Numejri kaže da je nagrada noći polovine mjeseca šabana poput nagrade Lejletul-kadra', pa je rekao: 'Da ga ja to čujem a u mojoj ruci štap, udario bih ga s njim!.'“

Rekao je Ševkani - Allah mu se smilovao - u svojoj knjizi *El-fevaidul-medžmu'a*: „Hadis: 'O Alija, ko klanja stotinu rekata u noći polovine mjeseca šabana učeći na svakom rekatu Fatihu i Ihlas deset puta Allah će mu ispuniti svaku želju...itd.', je izmišljen tj. u njemu se laže na Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. U njemu su riječi (velika nagrada i sl.) koje nam jasno ukazuju na njegovu neosnovanost te ljudi u lancu prenosilaca su nepoznati. Ovaj hadis se spominje i drugim putevima (lancima prenosilaca) ali su svi izmišljeni (mevdu') a prenosioci nepoznati“.

Rekao je, također, u *El-Muhtasaru*: „Hadis o namazu u noći polovine mjeseca šabana je batil (ne da je izmišljen, nego bez osnove, u potpunosti, op. prev.), a Ibn-Hibban bilježi hadis od Alije, radijellahu

anhu: 'Kada bude polovina mjeseca šabana klanjajte tu noć i postite njen dan'. Hadis je slab.“

Rekao je u knjizi *El-Leali*: „Hadis stotinu rekata u noći polovine mjeseca šabana učeći na svakom rekatu Ihlas po deset puta...je izmišljen (mevdu') a većina njegovih prenosilaca u tri seneda kojima je došao do nas su slabi i nepoznati.“ Također kaže: „Namaz sa dvanaest rekata sa učenjem Ihlasa po trideset puta je bez osnove a hadis je izmišljen kao i za namaz od četrnaest rekata.

Neke učenjake su ovakvi slabi i izmišljeni hadisi zaveli kao što je slučaj sa piscem *Ihja ulumid-din* kao i neke mufessire (učenjake tefsira).

Dakle, pomen ovog namaza polovinom mjeseca šabana je došao do nas na razne načine. Svi su putevi i lanci prenosilaca batil i izmišljeni...“.

Rekao je El-Iraki: „Hadis o namazu polovinom mjeseca šabana je izmišljen na Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem i laž na njega.“

Rekao je En-Nevevi u svojoj knjizi *El-Medžmu'*: „Namaz koji je poznat kao *Salatur-regaib*, od dvanaest rekata, a klanja se prvog petka mjeseca redžeba i namaz od stotinu rekata polovinom mjeseca šabana su dvije velike novotarije. Neka nikog ne zavede njihov pomen u knjigama poput *Kutul-kulub* ili *Ihja ulumid-din*, niti hadis koji je pomenut u njima, jer sve je to ništavno i neka nikog ne zavede to što su neki učenjaci imali šubhu (nejasnoću) po pitanju propisa ova dva namaza pa su napisali '*listove*' u kojima podstiču na njih (namaze). To je greška“.

Ebu-Muhammed Abdurrahman b. Ismail El-Makdisi je napisao lijepo dijelo u kojem je dokazao njihovu ništavnost. To je veoma lijepo i izvanredno učinio.

Mnogobrojni su citati islamskih učenjaka po ovome pitanju i da nabrojimo sve što smo našli od toga pisanje bi se odužilo, zato smatramo da je ono što smo spomenuli dovoljno onom ko traži istinu.

Onaj ko traži istinu jasno razumije iz pomenutih ajeta, hadisa i govora učenjaka da je obilježavanje ove noći namazom ili nečim drugim ili izuzimanje njenog dana postom novotarija kod većine učenjaka i da takav postupak nema utemeljenja u čistom šerijatu, te da se on pojavio nakon perioda ashaba.

A onom ko želi istinu dovoljan je govor Allaha Uzvišenog: ***Sada sam vam vašu vjeru upotpunio***, kao i drugi ajeti u ovom značenju; kao i hadis Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „*Ko uvede nešto*

u ovu našu stvar što nije od nje, odbija se!“ i drugi slični hadisi u ovom značenju.

Bilježi imam Muslim u svome *Sahihu* od Ebu-Hurejre, radijellahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Ne oživljavajte noć uoči petka namazom mimo ostalih noći, niti njen dan postom mimo ostalih dana osim da bude post kojeg posti jedan od vas.“

Pa da je dozvoljeno izuzeti neke od noći radi ibadeta, noć uoči petka bi bila najpreča jer njen dan je najbolji dan u kojem je sunce granulo shodno riječima Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Sada kada znamo da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio na oživljavanje ove noći mimo ostalih noći, shvatamo da su druge noći preče da se izbjegavaju osim uz dokaz koji ukazuje na izuzetak.

Noć Lejletul-kadra i noći ramazana su noći u kojima je propisan namaz i trud u njemu. Na to je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, skrenuo pažnju u mnogobrojnim hadisima, štaviše, lično je tako postupao kao što se bilježi u dva *Sahiha*:

„Ko provede Ramazan u imanu i obračunu, biće mu oprošteni svi prijašnji grijesi“, kao i hadis: „Ko provede noć Lejletul-kadra u imanu i obračunu biće mu oprošteni prijašnji grijesi.“

Da je kojim slučajem noć polovine mjeseca šabana, ili noć prvog petka u mjesecu redžebu ili noć Israa i M'iradža, dozvoljeno obilježavati nečim od ibadeta, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi na to uputio svoj Ummet ili bi to sam uradio; a da je uradio ashabi bi to prenijeli i ne bi krili. Oni su najbolji ljudi poslije vjerovjesnika, alehimu selam, neka je Allah zadovoljan ashabima a i oni Njime.

U proteklim minutama si saznao iz govora učenjaka da nema ništa vjerodostojno od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, niti njegovih ashaba po pitanju vrijednosti noći prvog petka mjeseca redžeba niti noći polovine mjeseca šabana.

Iz toga razumijemo da je obilježavanje i oživljavanje ove noći novotarija i uvedena stvar u vjeri islamu, kao i izuzimanje ovih noći sa nečim od ibadeta.

Također, dvadeset i sedma noć mjeseca redžeba, za koju neki ljudi smatraju da je noć Israa i M'iradža, je od noći koju nije dozvoljeno oživljavati i izuzimati radi ibadeta, a niti je, zbog već spomenutih dokaza, obilježavati. To ako se tačno zna kada je ta noć, a kako tek da bude dozvoljeno ako se zna da je ispravno kod učenjaka da se ne zna tačno kada se je desila ta noć (Israa i M'iradža).

Oni koji su rekli da je to dvadeset i sedma noć mjeseca redžeba; njihov govor je batil i bez osnove u ispravnim hadisima.

Neko je lijepo rekao:

*Najbolje stvari su one prijašnje, na Uputi
A najgore su uvedene, one novotarije.*

Allaha Uzvišenog molimo da nas i ostale muslimane uputi da se držimo sunneta i ustrajemo na tome te da upozoravamo od onog što mu se suprotavlja, a On je Veliki dobročinitelj i Plemenit.

Neka je salavat i selam na Njegova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, njegovu časnu porodicu i drugove (ashabe).

*Preneseno uz male promjene iz knjige Fetve šejha Ibn-Baza,
rahimehullah, 2/88.*

Članak koji otkriva historijat ove prakse koja je proširena i na našim prostorima te njen propis u islamu uz govore učenjaka po tom pitanju.